

סז:

עין משפט
נר מצוה

ר' א ב מיי פירא מהל' ע"ז הלכה טו סגנו שס טוע"ע י"ד פ' קעט עקיף טו:

מוסף רש"י

נאמר מבשפה לא תחיה. ולא פירש בלחיו מיתה תמות, ונאמר אללו כל שוכב עם בהמה מות יומת, סמכו ענין לו. סמכמו פרשת מכשפה לא תחיה לשוכב עם בהמה (ברכות כא.). מה שוכב עם בהמה בסקילה. כדלמדמין לה (ולעיל ד:). בגויה שזו דמהרנוה דהכל ממי הרוג מהרגנו דממית (ברכות שם) וא: דכתיב בלשה הרגעת לבהמה דמיהם צם, וכל דמיהם צם בסקילה היא. דגמרינן מאיז וידעונו דכתיב בצי ירגמו אותם דמיהם צם (יבמות ד.). וכי מפני שסמכו ענין לו. לשוכב עם בהמה, טיאל זה המכשף לסקילה, שהא חמורה מכל מיתות שנקלה, אלל מקלה מפרש יט לו נמקום אחר שהא בסקילה (ברכות כא.). אוב וידעוני בכלל. לא תחיה דכל הנמשכים היו, ולמה יצאו. כפי ענינן, כשפירשין לסקילה, דכתיב בללן ירגמו אותם דמיהם צם, להקיש אליהו. את כל הכלל שזו חמורה שכל דבר שהיה בכלל ואלא מן הכלל ללמד לא ללמד על ענינו יאל אלל ללמד על הכלל טול יאל (שם). שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדוין. מלה כתב אחד ונאמר טולו מניה (קדושין בד.). כשפירש טטריקון מנחישם פמליא של מעלה, שלל גזרו על אדם לא למות והוא מת על ידי כשפים (חולין ט:). אפילו לדבר כשפים, אינן מלמדו, לומר שלל מדעתו, שאס אינ גזירה מלפניו אינ מרישין לו לאדם (שם). מהדרא. מחמת וטורתם שלל יקין, למשקל עפרא. לעשות לו כשפים להמיתו (שם). עיגלא תילתא. גדול כחילו הגיע לשלש שני וגמרה גדילתו, דהכי שפתי ומתני למילך, כמו (כ"ט סת). ומגדלין אותן עד שהיו משולטין, ל"א שהיה טוב ובעל טעם כחילו הוא שלשי לבטן (יעירי סה.). כלה מדרבוותך. מל מדגרינן עד שתגיע אלל נגעים והלותו שהן נגעים ומקוות (חגיגה ד: ושם: ברכ:).

סז:

מיתה אחס. כל מיתה האמורה לבני נח אינו אלל סייף [לעיל ט:]: **סמכו ענין** לו. סמך ענין המכשף לשוכב עם בהמה. ענין פרשה: **שוכב עם בהמה בסקילה.** הא ילפינן לה בזהאי פרקין(י) מדמיהם צם דכתיב צם בפרשת קדושים תהיו ויקרא בן וגמרי' לה מאיז וידעוני דכתיב בצי בללן ירגמו אותם דמיהם צם (ויקרא ט:): רצי יהודה לא דריש סמוכין: **נויאל.** את זה מדין מיתות קלות לסקילה החמורה מכוון: **אלל.** מכלל ופרט את למד בסקילה: **צלל.** כל המכשפים היו וכצר חייב צהן הכתוב מיתה דכתיב לא תחיה למה יאלו להזכירן צענינן ולכתוב צהן סקילה להקיש להם את הכלל וזו מדה בתורה כל דבר שהיה בכלל ואלא מן הכלל וכו': **שני כסובין.** הוה ליה למכתב חד או אוז או ידעוני ולשמוק: **עדא אמרה.** כמו הדא אמרה זאת אומרת: **קסבר ר' יהודה וכו'.** ובכל דוכתי דאמר אלל למ"ד מלמדין מאי איכא למימר ר' יהודה היא ומהכל ילפינן: **כשפים.** נוטריקון כתש פמליא של מעלה שעל מי שנגזר לחיות ממיתין: **אפילו כשפים.** אינ צהן כח לפני גורמו שאין כח מלכדו: **מסוסי כרעיס.** לעשות לו מכשפות: **אס מססיוע.** מילמך. אס את מללחת לעשות לי מכשפות עשי: **אינ עוד מלכדו כסיב.** ואס המקום חפץ צי לא תוכלי להרע ואס תוכלי מאמו יאל ואני מקבלן: **דניפש וכוסיא.** ומסרי נפשיה(י) משמיא לאלולי: **צלטיס.** כמו (שופטים ד') ותבא(י) בללט צסתר: **זה מעשה שדים.** שנסתרים ואינ נראין. כל מקום שנאמר צלטיס(י) היו החרטומין עושין צלחשיה ע"י שדים: **צלחטיס אלו מעשה כשפים.** שאינו עושה על ידי שדים אלל מעממו: **לסט הכריז המהפכר לשמור אס דרך עץ החיים.** ומתהפכת מאלהי ודומה לכשפים וללל ע"י שדים היתה מתהפכת אלל מאלהי וקרי ליה ללט: **דקפיד אמנא שז.** מני שמקפיד על הכלי שאינו יכול לעשות דבר בלא כלי הראוי לאותו דבר כגון שרי צוהן שזריצין סכין שקמו שמור ושרי כוס שזריצין כוס של וכוית: **דלל קפיד אמנא.** שצכל כלי היה עושה: **כהלכות שצם.** דמלאכות בסקילה וצבות פטור אלל אסור ויזית כצי ולפור שנכנסת לו חמת כנפיו יושצ ומשמרו עד שחשך ומפיס מורסא להוילא ממנה לחה הכי איתא צפרק רצי אליעזר דאורג (שבת דף קו). וכן דל נחש צמתנסק צו שלל ישכז אותו מותר לכתחילה הכא נמי העושה מעשה ממש בסקילה: **האותו אס העינים.** מראה כחילו עושה ואינו עושה כלום פטור אלל אסור: **עסקי כהלכות יאירה.** וממילא אצרו להו עגלא תילתא על ידי שהיו מנרפים אותיות השם שצהם צברא העולם ואין כלן משום מכשפות דמעשה הקצ"ה הן

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

מיתה אחס. כל מיתה האמורה לבני נח אינו אלל סייף [לעיל ט:]: **סמכו ענין** לו. סמך ענין המכשף לשוכב עם בהמה. ענין פרשה: **שוכב עם בהמה בסקילה.** הא ילפינן לה בזהאי פרקין(י) מדמיהם צם דכתיב צם בפרשת קדושים תהיו ויקרא בן וגמרי' לה מאיז וידעוני דכתיב בצי בללן ירגמו אותם דמיהם צם (ויקרא ט:): רצי יהודה לא דריש סמוכין: **נויאל.** את זה מדין מיתות קלות לסקילה החמורה מכוון: **אלל.** מכלל ופרט את למד בסקילה: **צלל.** כל המכשפים היו וכצר חייב צהן הכתוב מיתה דכתיב לא תחיה למה יאלו להזכירן צענינן ולכתוב צהן סקילה להקיש להם את הכלל וזו מדה בתורה כל דבר שהיה בכלל ואלא מן הכלל וכו': **שני כסובין.** הוה ליה למכתב חד או אוז או ידעוני ולשמוק: **עדא אמרה.** כמו הדא אמרה זאת אומרת: **קסבר ר' יהודה וכו'.** ובכל דוכתי דאמר אלל למ"ד מלמדין מאי איכא למימר ר' יהודה היא ומהכל ילפינן: **כשפים.** נוטריקון כתש פמליא של מעלה שעל מי שנגזר לחיות ממיתין: **אפילו כשפים.** אינ צהן כח לפני גורמו שאין כח מלכדו: **מסוסי כרעיס.** לעשות לו מכשפות: **אס מססיוע.** מילמך. אס את מללחת לעשות לי מכשפות עשי: **אינ עוד מלכדו כסיב.** ואס המקום חפץ צי לא תוכלי להרע ואס תוכלי מאמו יאל ואני מקבלן: **דניפש וכוסיא.** ומסרי נפשיה(י) משמיא לאלולי: **צלטיס.** כמו (שופטים ד') ותבא(י) בללט צסתר: **זה מעשה שדים.** שנסתרים ואינ נראין. כל מקום שנאמר צלטיס(י) היו החרטומין עושין צלחשיה ע"י שדים: **צלחטיס אלו מעשה כשפים.** שאינו עושה על ידי שדים אלל מעממו: **לסט הכריז המהפכר לשמור אס דרך עץ החיים.** ומתהפכת מאלהי ודומה לכשפים וללל ע"י שדים היתה מתהפכת אלל מאלהי וקרי ליה ללט: **דקפיד אמנא שז.** מני שמקפיד על הכלי שאינו יכול לעשות דבר בלא כלי הראוי לאותו דבר כגון שרי צוהן שזריצין סכין שקמו שמור ושרי כוס שזריצין כוס של וכוית: **דלל קפיד אמנא.** שצכל כלי היה עושה: **כהלכות שצם.** דמלאכות בסקילה וצבות פטור אלל אסור ויזית כצי ולפור שנכנסת לו חמת כנפיו יושצ ומשמרו עד שחשך ומפיס מורסא להוילא ממנה לחה הכי איתא צפרק רצי אליעזר דאורג (שבת דף קו). וכן דל נחש צמתנסק צו שלל ישכז אותו מותר לכתחילה הכא נמי העושה מעשה ממש בסקילה: **האותו אס העינים.** מראה כחילו עושה ואינו עושה כלום פטור אלל אסור: **עסקי כהלכות יאירה.** וממילא אצרו להו עגלא תילתא על ידי שהיו מנרפים אותיות השם שצהם צברא העולם ואין כלן משום מכשפות דמעשה הקצ"ה הן

מיתה אחת^א בן עזאי אומר נאמר^ב מבשפה לא תחיה ונאמר^ב כל שוכב עם בהמה מות יומת סמכו ענין לו מה שוכב עם בהמה בסקילה אף מבשף בסקילה אמר לו רבי יהודה וכי מפני שסמכו ענין לו נוציא לזה בסקילה אלא אוב וידעוני בכלל מכשפים היו ולמה יצאו להקיש עליהן ולומר לך מה אוב וידעוני בסקילה אף מבשף בסקילה לרבי יהודה נמי ליהוו אוב וידעוני שני כתובים הבאים כאחד^א וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין אמר רבי זכריה עדא אמרה קסבר ר' יהודה^א שני כתובין הבאין כאחד מלמדין^ד אמר רבי יוחנן למה נקרא שמן כשפים שמכחישין פמליא של מועל:א אין עוד מלבדו אמר רבי חנינא אפילו לדבר כשפים ההיא איתתא דהות קא מהדרא למשקל עפרא מתותי כרעיה דרבי חנינא אמר לה אי מסתייעת זילי עבידי אין עוד מלבדו כתיב איני והאמר רבי יוחנן למה נקרא שמן מכשפים שמכחישין פמליא של מועל:א שאני רבי חנינא דנפיש זכותיה אמר רבי אייבו בר נגרי אמר רבי חייא בר אבא^א בלתייהם אלו מעשה שדים^א בלתייהם אלו מעשה כשפים וכן הוא אומר^א ואת להט הררב המתהפכת אמר אביי דקפיד אמנא שד דלא קפיד אמנא כשפים אמר אביי הלכות כשפים כהלכות שבת יש מהן בסקילה ויש מהן פטור אבל אסור ויש מהן מותר לכתחלה^א העושה מעשה בסקילה האוחז את העינים פטור אבל אסור מותר לכתחלה^א כדבר חנינא ורב אושעיא כל מעלי שבתא הוו עסקי בהלכות יצירה ומיברי להו עיגלא תילתא ואבלי ליה אמר רב אשי חזינא ליה לאבוה דקרנא דנפיין ושדי כריכי דשיראי מנחיריה^י ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלהים היא אמר ר'^א אליעזר מיכן שאין השד יכול לבראות בריה פחות מבשעורה רב פפא אמר האלהים אפילו כגמלא נמי לא מצי ברי האי מיכניף ליה והאי לא מיכניף ליה א"ל רב לרבי חייא לדידי חזי לי ההוא טייעא דשקליה לספסירא וגיידיה לגמלא וטרף ליה בטבלא וקם אמר ליה לבתר הכי דם ופרתא מי הואי אלא ההיא אחיות עינים הוה זעירי איקלע לאלכסנדראי של מצרים וכן חמרא כי ממוא לאשקוייה מיא פשר וקם גמלא דוסקניתא אמרו ליה אי לאו זעירי את לא הוה מהדרינן לך מי איכא דובין מידי הכא ולא בדיק ליה אמיא: ינאי איקלע לההוא אושפיזא אמר להו אשקין מיא קריבו שתייתא חזא דקא מרחשן שפוותה שדא פורתא מיניה הוו עקריב אמר להו אנא שתאי מדידכו אתון נמי שתו מדידי אשקייה הואי חמרא רכבה סליק לשוקא אתא חברתה פשרה לה חזייה דרכיב וקאי אאיתתא בשוקא^א ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים אמר ר' אלעזר צפרדע אחת היתה השריצה ומלאה כל ארץ מצרים כתנאי רבי עקיבא אומר צפרדע אחת היתה ומלאה כל ארץ מצרים^א אמר לו רבי אלעזר בן עזריה עקיבא מה לך אצל הגדה כלה מדברותיך ולך אצל נגעים ואהלות צפרדע אחת היתה שרקה להם והם באו: אמר ר' עקיבא כו': והא

ע"י שם קדושה שלו הוא: אצוה דקרנא. מכשף היה: מנפץ. חוטמו צכת. מוקי"ר צלע"ז: ושדי כריכי דשיראי מנחיריו. משליך חתיכות של מעילים: אלצע אלפים היא. מכה זו של כנים לא על ידי מכשפות צאה אלל על פי הקצ"ה דלחן לחרטומים יכולת צה: לא מצי כרי. אין יכול לצרוא אפילו צריה גדולה אלל כשהשד צריך לצריות גדולות הוא מאסף ומציא מן ההפקר: האי מיכניף ליה. צריות גדולות נוחים לקצצם ונאספים יחד אליו אצל צריה קטנה אינה נאספת שאין צה כח לצא ממקום רחוק: הכי גרסינן אמר לו רב לרבי חייא. ולא גרסינן איני: טייעא. סוחר ערבי: שקל ספסירא וגיידיה לגמליה. נטל חרצ וחתך גמל לאצרים. גיידיה כמו ראוהו מגוייד דצפרק צתרא דיצמות (דף קכ:): וטרף ליה צעצלא וקם. קשקש לו צווג אשקיל"א צלע"ז ועמד לו על רגליו: אמר לו. רבי חייא לרצ: לצטר הכי דם ופרתא מי הוה. אחר שעמד הגמל כלום נמלאת שם לכלוך מן הדם והפרש: ההוא אחיות עינים הוה. ולא מגוייד הוא שאינו יכול להחיות המת: פשר. נמס המכשפות. כל מיילי מכשפות נצדקין על מים חיים וגמוחין: קם גמלא דסקוניסא. נעשה החמור דף של גשר שעשו מחלה את הדף חמור. גמלא גשר. סקוניתא מין עץ הוא: איכא דובין מידעס הכא וכו'. כלומר יש לוקח צעיר הואת שמוחזקת צכשפים שום סחורה ואינו צודקה על המים: ינאי איקלע להסיא אושפיזא. ולא גרסינן רבי ינאי איניש מעליא הוא שעשה כשפים: שפיסא. קמח טרוף צמים: חזייה דמרחשן שפוותה. ראה ינאי האשה המציאה לו המשקה שהיו שפתיה נעות הכיר שכשפית היא: שדא פורתא. מן המשקה ללחך ונעשו עקריצים: אנא שפאי מדידכו. לא גלה להם הדצר שהצין בצצר והראה עצמו כחילו שזה: הואי חמרא. האשה נעשית חמור: רכבה. ינאי וסליק צשוקא: פשרא לה. מיתת את הכשפים וחזרה לקדמותה: הפצדע. אחת משמע: השריצה. ממעיה ואלו ולדות: מדצרוסין. מנע מדצריך ופנה להלכות נגעים והלותו שהן חמורים ובהם אתה מחודד ולא בהגדה: שרקה להם. ושמעו קולה כל הצפרדעים שצעולם והם צאו: והא

מסורת הש"ס

א) צרכות כא: יצמות ד. (לעיל ה.). ב) נקידושין כד. (ש"ץ, א) [שם לה.]. ד) חולין ז: (ס) [לעיל סה:]. ו) י"ג אלעזר, ו) [לעיל לח:]. ח) [לעיל מד]. ט) [לעיל נט]. ק) [לעיל סה:]. ר) [לעיל סז:]. ש) [לעיל סז:]. ז) [לעיל סז:]. ח) [לעיל סז:]. ט) [לעיל סז:]. י) [לעיל סז:]. יא) [לעיל סז:]. יב) [לעיל סז:]. יג) [לעיל סז:]. יד) [לעיל סז:]. יה) [לעיל סז:]. יז) [לעיל סז:]. יח) [לעיל סז:]. יט) [לעיל סז:]. כ) [לעיל סז:]. כא) [לעיל סז:]. כב) [לעיל סז:]. כג) [לעיל סז:]. כד) [לעיל סז:]. כה) [לעיל סז:]. כו) [לעיל סז:]. כז) [לעיל סז:]. כח) [לעיל סז:]. כט) [לעיל סז:]. צ) [לעיל סז:].

תורה אור השלם

- מבשפה לא תחיה: שמות כב יז
- כל שוכב עם בהמה מות יומת: שמות כב יח
- אתה הראת לדעת כי יי הוא האלהים אין עוד מלבדו: דברים ד לה
- ויעשו בן חרטמי מצרים בלטיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי: שמות כב
- ויקרא גם פרעה לחבקים ולמכשפים ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלטיהם וי: שמות ז יא
- והגש את האדם וישכן מקדש לנן עזן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים: בראשית ג כד
- ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלהים הוא ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי: שמות ח טו
- וט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים: שמות ח ב

לעזי רש"י

מוקי"ר. לקח את האר. אשקיל"א [אשקיליט"א]. פעמון קטן.